

[Undervisningsministeren]

anmodet om at færdiggøre sit arbejde inden den 15. juni 1978, således at det så hurtigt som muligt kan danne grundlag for udarbejdelsen af et lovforslag til en etapevis nyordning af uddannelsesstøtten.

Medens dette arbejde pågår, er jeg helt klar over, at de uddannelsessøgende, så vidt det overhovedet er muligt, må hjælpes. Jeg skal i den forbindelse oplyse, at jeg i september i år gav tilladelse til en ekstrauddeling af stipendier på ca. 23 mill. kr., hvoraf de godt 6 mill. kr. var en kompensation for momsforhøjelsen, og skulle der vise sig åbninger fra andre hjælpemuligheder, er jeg mere end rede.

Det fremsatte lovforslag, som efter min opfattelse ville blokere for en tidssvarende nyordning af uddannelsesstøtten, og som i øvrigt ikke anviser nogen troværdig finansieringsform for sine ressourcekrævende forslag, må jeg derimod afvise at støtte.

Jimmy Stahr (S):

Den nugældende lov om uddannelsesstøtte blev vedtaget for godt 2 år siden: den blev med venstre i spidsen og septemberforligspartierne fra 1974 som vedhæng tromlet igennem for at skaffe nogle lovede skattelettelser. I dag må de fleste vist indrømme, at det var en rigtig dårlig lov. Socialdemokratiet stemte i 1975 mod loven og mener ubetinget, at loven bør ændres.

Man kan så bebrejde socialdemokratiet, at vi ikke i de 2 år, der er gået, har holdt regeringen mere til ilden og presset på for at få en bedre lov frem. To ting må siges i den forbindelse. For det første har der, som undervisningsministeren nævnte, været arbejdet inden for undervisningsministeriet med disse problemer. For det andet er den økonomiske situation i landet siden 1975 ikke blevet bedre, hvilket hindrer en forbedring, som kunne give mulighed for f. eks. at forhøje stipendierne generelt og eventuelt hæve låneloftet.

Ind i dette billede kommer så de øgede besværligheder for de studerende med at skaffe sig erhvervsarbejde, især for dem, der ønsker at supplere støtten med en arbejdsløn. Derfor er det nødvendigt med en kulegravning og nye ideer på dette område. Vi kan ikke regne med, at de ting, jeg lige nævnte, pludselig ændrer sig i de nærmeste år.

Man spørger så sig selv, om det foreliggende forslag fra DKP kan blive til en bedre lov. Forslaget griber på mange måder tilbage til den forrige lov om uddannelsesstøtte fra 1970. Men jeg tror, at det er umuligt at klare 1980ernes uddannelsesstøtte med 1960ernes midler, som 1970-loven var et udtryk for.

Hvis man nu ser på et af hovedpunkterne i lovforslaget, omdannelsen af banklån til statslån, så lad os gøre det tankeeksperiment, at vi ændrede det med øjeblikkelig virkning på denne eftermiddag. Hvad ville det komme til at betyde? For den enkelte studerende meget, meget lidt; det ville ikke give ekstra mad eller bøger. På undervisningsministeriets i forvejen spændte budget ville det derimod betyde en beskæring på over 400 mill. kr., og det kun hvis man holder lånene på samme niveau som de nuværende banklån. Hvor skal de millioner tages fra i år og til næste år og til næste år igen?

På en eller anden måde har en gruppe studerende og DKP stirret sig blinde på banklånene. De tror tilsyneladende, at deres fjernelse vil bringe os eller de studerende i den syvende himmel. Der skal jo langt mere til for at forbedre de uddannelsessøgendes vilkår. Der skal ikke være tvivl om, at socialdemokratiet også mener, at banklånene skal erstattes med statslån eller måske med noget andet, tredje eller fjerde, at ungdomsydelserne måske skal omvurderes, at forholdet stipendier/lån skal tages op til en nyvurdering, at der skal tilstræbes en eller anden ligestilling mellem uddannelserne – også i forholdet til de uddannelser, der traditionelt hører under arbejdsmarkedet – og at der skal findes en rigtig og rimelig tilbagebetalingsordning.

Når vi afviser lovforslaget fra kommunisterne, er det altså ikke, fordi det ikke indeholder rigtige ting, men først og fremmest fordi vi ikke tror på en oppudsning af 1970-loven, men håber, at der bl. a. ved det centrale uddannelsesråds hjælp kan laves en grundigere og bedre uddannelsesstøttereform.

Jeg ved, det er bittert for en uddannelsessøgende at skulle vente et ekstra halvt eller helt år på en forbedring. På den anden side tager jeg undervisningsministerens ord om at være rede til at åbne for andre hjælpeforanstaltninger, hvis det er muligt, for fuldt pålydende.